Toată lumea trebue să profite de

Săptămâna Stofelor

bărbăteşti

care începe mâine **VINERI 3 MARTIE** *la Galeries Lafayette*

Preţuri de mare sacrificiu

Stofe Homespun 140 cm. lat . Lei **290**

Stofe Nopé pt. costume . Lei **350**

Stofe Shetland, uni şi sport, metrul . Lei **375**

Stofe Shetland, diverse culori . . Lei **390**

Stofe Streichgaren şi Kamgarn „Dorobanţul", Lei **425**

Stofe flanel uni şi Kamgarn cu desen „Scherg", Lei **495**

Stofe „Scherg" gen sport pentru pardesie . Lei **525**

Stofe Mils points Kamgarn „Scherg", Lei **550**

Stofe superioare, culoare reglementară pt. uniforme F. R. N. . Lei **525**

Stofe fresco superior, desene alese . . Lei **550**

Stofe fine Kamgarn, desene moderne . Lei **570**

Bogat asortiment în stofe Homespun (ţesute de mână) 0,70 cm. lat. . Lei **275**

STOFELE NOASTRE SUNT GARANTATE DIN LÂNĂ PURĂ.

Se fac expediţii şi în provincie contra ramburs

GALERIES LAFAYETTE

CURTEA CRIMINALĂ

Procesul Elizei Dornescu

Rechizitoriul d-lui procuror N. Moiseanu. — Apărarea

Procesul Elizei Dornescu, în faţa Curţii criminale, s. I, se apropie de sfârşit.

In şedinţa de Miercuri d. procuror Moiseanu şi-a desvoltat rechizitoriul, după care s'a dat cuvântul apărării.

La ora 1 jum. intră Curtea. E formată cu d-nii : preşedinte I. G. Petrescu, Mircea Odobescu, I. I. C. Petrescu, Ed. Gusti şi H. Zamfirescu. Procuror general e d. N. Moiseanu. Prim grefier, d. Gh. Huţu.

RECHIZITORIUL D-LUI PROCUROR N. MOISEANU

După introducerea acuzatei, se dă cuvântul d-lui procuror N. MOISEANU, pentru desvoltarea rechizitoriului.

In ziua de 4 Decembrie 1937 eram în cabinetul meu din palatul justiţiei, —începe d-sa. Când, un svon ajunge la noi, că în chiar palatul justiţiei, în sala de şedinţe, s'a comis o crimă. Criminalul, o femee : Eliza Dornescu.

Au trecut un an şi câteva luni de atunci. Procesul Elizei Dornescu se apropie de sfârşit.

Şi, înainte de a intra în fondul procesului, ţin să o spun, pentru opinia publică : aici nu se judecă după sentiment, după simpatie; ci după lege, după fapte, după dosar, după adevăr.

Crima Elizei Dornescu nu este o crimă din pasiune, ci la baza ei este un sentiment josnic de răzbunare. De altfel, nici crima din pasiune nu este deloc scuzabilă.

TRECUTUL ACUZATEI

Acuzata Eliza Dornescu s'a născut în anul 1904, în comuna Damieneşti, jud. Roman. Tatăl său, plugar şi cântăreţ bisericesc, lasă ca avere doar o căsuţă şi 2 jum. pogoane de pământ, pentru toţi cei 6 copii ai săi.

Eliza Dornescu vine în Iaşi, în anul 1920. Se înscrie la liceul industrial al Reuniunii femeilor române, secţia ţesătorie. In trimestrul 3-lea, din motive sentimentale, încearcă să se sinucidă. Scăpând cu viaţă, pleacă înapoi la Damieneşti, în Mai 1921.

După 2 ani, în Septembrie 1923, revine la Iaşi şi se înscrie la şcoala de belle-arte. Nu are frecvenţa, nu promovează nici anul I-iu de studiu.

Viaţa uşoară din Iaşi o atrage. Frecventează localurile de petreceri.

Cunoaşte atunci pe avocatul Laptes, dar mai are şi alţi prieteni. Îi plăcea să se afişeze şi să ducă viaţă comodă.

Aceasta, până în anul 1926, când cunoaşte pe ing. Urlăţeanu.

PRIETENIA CU URLAŢEANU

Cine e inginerul Urlăţeanu? Inginer dela Brünn în anul 1925, vine în ţară, se înscrie în corpul tehnic. E profesor la o şcoală profesională şi inginer la Reşiţa.

Trimis în 1926 la Iaşi, pentru instalarea unei uzini, el cunoaşte aici pe Eliza Dornescu. Ea avea 22 de ani, el, 32 ani. Trăesc împreună.

In anul 1927, când Urlăţeanu e trimis la Tulcea, tot pentru instalarea unei uzine, pleacă împreună la Tulcea. Acolo, ea mai are un prieten, un avocat, cum ne spune d-na Hârjeu. Şi tot d-na Hârjeu ne arată cât de brutal şi de urât se purta acuzata cu Urlăţeanu.

După 2 ani de stat la Tulcea, Urlăţeanu vine cu ea în Bucureşti. El stă la părinţii săi, iar pe ea o instalează la o pensiune. Dar fiicei plugarului din Dămieneşti nu-i convine să stea la pensiune. Îi ia de aceea un apartament în str. C. A. Rosetti şi apoi mai în centru, în palatul Ciclop.

La Bucureşti, acuzata n'a trăit niciodată în aceeaşi casă cu victima, mai ales că Urlăţeanu stia ce păţise cu ea la Tulcea. Dar acuzata, dornică de mărire, se dă drept soţie a lui Urlăţeanu.

In 1934, inginerul Urlăţeanu se desparte cu totul de dânsa.

PROCESUL DE DAUNE

Acuzata încearcă în felurite chipuri să se apropie din nou de victimă. Şi încearcă şi pe lângă părinţii lui Urlăţeanu, o împăcare.

Văzând că nu isbuteşte astfel, ameninţă pe Urlăţeanu cu un proces civil de daune, pentru seducţiune. Spera ca prin şantaj să obţină o împăcare cu Urlăţeanu. Căci îşi dădea seama că nici victimei, nici părinţilor săi, nu le-ar conveni un proces scandalos. Dar aceştia nu se pretează la jocul ei.

Intentează acţiunea de daune. Dar nu renunţă la gândul pe care l-a avut în câteva rânduri, să-l ucidă pe Urlăţeanu dacă va pierde procesul. Acelaş gând pe care-l avea dela Tulcea şi apoi, de când a spus mamei lui Urlăţeanu : vom plânge pe mormântul lui.

In Ianuarie 1937, se înarmează, de aceea, cu un revolver, pe care-l fură dela doctorul Tătaru.

Incearcă în proces, diferite acţiuni pentru a atrage de partea ei pe martora Frantzi Ghetler.

Ce făcea în acest timp Eliza Dornescu, de când Urlăţeanu o lasă în apartamentul din str. Wilson?

E tot timpul la Corso. Se dă drept redactoare la „l'Heure actuelle"; dă bani cu dobânzi mari şi se dă în faţa debitorilor ei, drept avocată.

CRIMA

Şi astfel trecându-şi timpul, ajungem la ziua crimei.

Îşi mută rochiile, rupe corespondenţa mai intimă. Îşi ia revolverul şi pleacă la tribunal. Era pregătită de crimă.

La tribunal, după ce renunţă la primul martor, vine rândul Frantziei Ghetler. Aceasta recunoaşte declaraţia scrisă pe care o dăduse acuzatei, dar arată că a dat-o sub presiune.

In acest timp, Eliza Dornescu scoate revolverul şi trage asupra lui Urlăţeanu, lăsându-l mort.

DOVEZILE ACUZARII

Acuzata e dată în judecată pentru trei fapte: pentru crima de asasinat; pentru furtul revolverului şi pentru port ilegal de armă.

Trecând la analizarea dovezilor pe cari se bizue acuzarea, d. procuror Moiseanu arată că faptul omorului este netăgăduit; şi se opreşte apoi, asupra firii violente şi ciudate a acuzatei, pentru care arma nu era un obiect periculos, ci de amuzament. Dovada intenţiunii de a ucide, se face cu diferitele declaraţi, în cari se arată că acuzata a ameninţat în câteva rânduri pe Urlăteanu că-l va omorî.

Analizând apoi circumstanţa agravantă care este premeditarea, d procuror Moiseanu arată că premeditarea în cazul de faţă este de foarte lungă durată, de la Tulcea, din 1927; astfel încât devine o obsesie. Depoziţiile în acest sens ale martorilor, sunt coroborate cu recunoaşterea acuzatei, în faţa judecătorului de instrucţie.

Chiar dacă acuzata n'a furat revolverul, ci doar l-a schimbat, ea îl posedă şi vine cu el la proces, cu intenţia de a ucide pe Urlăţeanu. De aceea îşi rupe şi scrisorile, deaceea dosește rochiile.

Voia să se sinucidă? De ce atunci se duce înarmată la tribunal? Să se sinucidă acolo? Dar de ce spunea atunci, mamei lui Urlăţeanu, că va plânge pe mormântul lui George?

Acum susţine că l-a omorît pe Urlăţeanu din dragoste, că l-a omorît fiindcă i-a cumpărat martorii, sau că a lăsat-o pe drumuri

D. procuror Moiseanu, analizând actele din dosar, arată apoi. că Eliza Dornescu nu a cunoscut pe Urlăţeanu în anul 1924, cum susţine azi, ci în anul 1926. Că niciodată n'a fost îndrăgostită de el, ci tot ce a făcut, a făcut din interes. Şi că ea nu avea nici o situaţie, aşa că nu poate pretinde că a fost lăsată pe drumuri.

In concluzie, cere o severă decizie de condamnare astfel cum prevede legea pentru omorul cu premeditare.

APĂRAREA

Se dă apoi cuvântul apărării. Cel dintâi vorbeşte d. av. Paul Iliescu.

D-sa începe evocând un tablou de acum 12 ani, când într'un colţ din sala de sculptură a Şcoalei de bele-arte din Iaşi, o tânără studentă lucrează vioaie, cu sufletul plin de visuri.

In modestia ei de fată, nu cere şi nu aşteaptă dela soartă prea mult, ci numai clipa de supremă fericire ce i-ar putea-o aduce un suflet care s'o iubească şi să o înţeleagă.

Şi clipa se iveşte, încrucişându-i calea, sub chipul ispititor al unui tânăr frumos, cu maniere alese, insinuant şi tandru. Şi astfel începe romanul de dragoste al Elizei Dornescu, crud pentru această biată fiinţă, lipsită din prima ei copilărie de sprijinul părintesc, cu un temperament nepregătit să lupte cu falsitatea şi cu pervesiunea.

Ea i se dă cu totul lui. Timpul trece, evenimentele pe care le-aţi auzit fac ca această pereche să peregrineze prin diferite localităţi. Urlăţeanu prezintă la cunoscuţi pe Eliza Dornescu drept soţia sa, iar aceasta i se devotează până la sacrificiu.

Promisiunea de mariaj întârzia de a deveni o realitate după încredinţarea lui Urlăţeanu, numai pentru ca părinţii acestuia să se poată convinge de virtuţiile viitoarei lor nurori. Minciuna, întunecă buna credinţă continuu, până când masca dispare; Eliza Dornescu e maltratată, apoi izgonită şi părăsită de acela în care orezuse. Părinţii lui Urlăţeanu, cari o admiteau şi o găseau plină de calităţi pentru a fi amanta fiului lor, s'au revoltat atunci când li s'a vorbit de mariaj. — Cum? Strănepotul unui boer, paharnic de pe vremuri, să încheie o asemenea mesalianţă?

După ce vorbeşte de suferinţele Elizei Dornescu, d-sa arată că, aceasta, sfătuită de un avocat, abandonată, săracă şi bolnavă, intentează un proces de daune, cerând ca justiţia să oblige pe cel ce o nenorocise, de a îngriji de penibila ei existenţă, iar nu să o trimită prostituată pe trotuar, aşa cum o apostrofase în clipa tragică în care drama s'a produs. Intenţia ei era totuş să curme acest proces printr'o împăcare pe care mereu o spera.

Dar totul a fost zadarnic. Procesul continuă şi fazele lui preliminare se desfăşoară în condiţiuni inegale. Justiţia nu poate bănui tot ce se lucrează în întuneric şi fără ştiinţa ei, pentru ca dreptatea să nu triumfe în asemenea conflicte! Procese de fapte, proces de martori. Puterea banului este imensă. Martori cari au cunoscut şi au compătimit pe Eliza Dornescu, se înfăţişează înaintea justiţiei şi îşi retractează declaraţiile anterioare. Eliza Dornescu ascultă şi nu-i vine să creadă ceea ce vede şi aude.

Şi atunci, acel pe care îl iubise, îi aruncă cuvintele: „Pe trotuar, acolo îţi este locul, numai acolo putem vorbi".

Atunci se produce drama. Provocată şi umilită, mintea Elizei Dornescu se întunecă, puterile ei de rezistenţă se sfarmă şi în mod instinctiv trage înnebunită asupra lui Urlăţeanu, pentruca în urmă să tragă şi asupra ei însăşi.

După ce analizează în amănunte depoziţiunile martorilor audiaţi în încheere, d-sa cere Curţii clemenţă, omenie şi adâncă înţelegere a complexului sufletesc din care a izvorît faptul pentru care Eliza Dornescu este chemată să răspundă.

Mi-am făcut o datorie de conştiinţă apărând pe o desmoştenită a soartei şi îndreptând către d-vs o caldă rugăminte în favoarea ei.

A vorbit apoi d. av. I. Florescu, combătând susţinerile acuzării şi căutând să dovedească o serie de circumstanţe atenuante pentru acuzată.

Şedinţa s'a ridicat la ora 7 seara.

Pentru a vă odihni picioarele, după o zi grea de muncă, pentru a vindeca inflamaţia şi umflăturile, pentru a muia bătăturile şi calozităţile, puneţi un pumn de Saltrates Rodell într'o baie caldă pentru picioare. Oxigenul degajat de Saltrates Rodell în contact cu apa caldă, pătrunde în pielea inflamată şi restabileşte circulaţia sângelui. Mulţumită acţiunei înviorătoare şi naturală a oxigenului, pielea este reîmprospătată, picioarele se desumflă şi îşi recapătă vigoarea într'aşa măsură, încât puteţi umbla cu uşurinţă în pantofi mai mici. Bătăturile cele mai tari se moaie într'atât încât pot fi îndepărtate uşor cu rădăcină cu tot. Chiar astă seară luaţi o baie de picioare saltratată. Saltrates Rodell se găseşte de vânzare la farmacii şi droguerii. Preţ neinsemnat. Rezultat garantat.

IMPORTANT. — 10.000 pachete reduse pentru propagandă surt vândute cu preţul de 1 leu. Cumpăraţi unul ca încercare. Pentru economie cumpăraţi un pachet normal sau pachetul cu 3 pentru familiar.

CURIER JUDICIAR

Reabilitarea colonelului C. Călătorescu-Radomir

Curtea de apel s. V, formată cu d-nii consilieri Duma, Mihail Grădişteanu, Benedict Stoenescu şi procuror Gheorghiade, s'a pronunţat Miecuri asupra cererii de reabilitare făcută de colonelul C. Călătorescu-Radomir.

Târât în imprejurări ştiute, în clocotul compromiţător al afacerii transferului (Cantalup), petiţionarul fusese condamnat dimpreună cu ceilalţi implicaţi.

Şi-a ispăşit însă parte din pedeapsă; iar de rest a fost apărat obţinând liberare condiţională; spre a cere apoi — când s'a împlinit termenul-reabilitarea, dovedind un trecut nepătat şi o viaţă pe deplin corectă ulterioară.

Curtea s'a pronunţat Miercuri admiţând cererea şi acordând colonelului Călătorescu reabilitarea.

Dela Contenciosul administrativ

Curtea de apel s. II, formată cu d-nii consilieri Gurău, Cristodorescu şi Victor Şerbănescu, s'a pronunţat Miercuri asupra acţiunei în contencios pornită de S. A. „Moara Zanagol" contra deciziei ministerului industriei şi comerţului (bizuită pe hotărîrea Comisiunei personalului românesc în întreprinderi) prin care a fost amendată cu 25 mii lei, pentru că :

1). n'a respectat „procentajul" personalului inferior românesc şi 2) n'a indicat în declaraţiuni numele preşedintelui consiliului de administraţie.

Reclamanta susţinuse, în prim rând, că decizia e nulă de drept fiind semnată de secretarul general al departamentului, iar nu de ministru personal, aşa cum ar rezulta din lege.

Curtea a respins însă această susţinere hotărând că secretarul general al ministerului e de plin drept delegat cu aceste puteri.

S'a mai susţinut apoi că: 1) efectiv societatea nu are „personal inferior", aşa că n'a avut ce procentaj să-i aplice şi 2) de asemenea, n'are nici preşedinte, de aceea n'a avut ce nume să comunice ministerului.

In orice caz, a obiectat petiţionara, decizia e anulabilă fiind că s'a dat cu violarea dreptului apărării, n'a fost convocată la minister, prin reprezentanţii ei legali, ca să se apere, şi, mai ales, ca să semnaleze cele două imprejurări de fapt de mai sus, pe care le-a probat în instanţă.

Curtea a admis ultimele trei motive; a admis acţiunea; şi a anulat decizia atacată ca lipsită de orice bază legală.

Isprava lui Andrei Weiss...

ANDREI WEISS a fost trimis Miercuri în judecată corecţională, prin ordonanţa definitivă a cab. 3 instrucţie, pentru escrocherie.

Numitul s'a dat drept inginer, arhitect, mare proprietar de domenii parcelate şi neparcelate, şi a păgubit — între alţii — pe reclamanta Vasilica Dimitrescu, angajându-se să-i construiască o vilă în parcul Dudeşti pe un teren ce nu-i aparţinea şi încasându-i vre'o 25 mii lei. drept acont.

Inculpatul, care locuia pe vremuri în str. Dr. Staicovici 33, dispărând între timp, a fost pus sub mandat de arestare prin ordonanţa definitivă.

Au fost trimişi in judecată

Parcheul a trimis Miercuri, deadrepul, în judecata tribunalului corecţional, pe următorii infractori :

1). ISIDOR SCHWARTZ, comerciant, din str. Lipscani 100 bis, învinuit că prin abuz de încredere şi-a însuşit parte dintr'un depozit de lei 200 mii ce i-l constituise defunctul Sokol, (reclamaţia e făcută de văduva deponentului : d-na Paulina Sokol).

2). TH. GH. VIŞAN, comerciant de furaje şi lemne din comuna Colentina, pentru că a escrocat pe reclamantul T. Iliescu vânzându-i 7 kg. de paie drept 14 kg.

3). TUDOR DUMITRU, pădurar al statului, din com. Mironeşti (Ilfov) pentru că—spre a se răzbuna pe consătenii săi: fraţii Mitică şi Ion Brăvoi şi pe Ilie Bazangiuc — le-a dresat câte un proces verbal de delict silvic fals...

4). ION DUMITRU, primarul comunei Giuleşti, pentru că a adresat injurii publice perceptorului comunal Gh. Drăghiceanu.

Important proces in materie de exercitarea dreptului de preempţiune al statului

Curtea de apel s. III, ca instanţă specială înlocuitoare a desfiinţatului Comitet agrar, a desbătut un interesant proces în legătură cu normele de exercitarea dreptului de preempţiune conferit statului prin legea de reformă agrară.

Cauza judecată iese, cu totul, din comun.

Iat-o:

D-na Elena Corlăteşcu, proprietara moşiei Corlăteşti, jud. Prahova, convenise — în 1922 — să vândă unor amatori (Al. Constantinescu ş. a.) partea neexpropriată, disponibilă, a domeniului d-sale.

Agricultorii din Corlăteşti au prins însă de veste. Şi au sesizat Casa centrală de împroprietăriri şi consilierul agricol al locului arătând că, existând încă în localitate numeroşi îndreptăţiţi la împroprietărire nesatisfăcuţi, urmează ca statul să-şi exercite dreptul legal de preempţiune faţă de vânzătoare, să achiziţioneze terenul şi să procedeze — potrivit prevederilor legii agrare — la aşezarea muncitorilor de pământ din regiune pe această glie.

Li s'a răspuns însă că... statul n'are bani!

Sătenii n'au desarmat totuşi; s'au constituit în obşte; au adunat sumele necesare cumpărării moşiei, pe preţul convenit de contractanţi; şi au cerut ministerului ocrotirea prevăzută de art. 2 al. f, 32 şi 38 al. c din legea agrară, spre a desăvârşi această operă.

Organele superioare de resort, din direcţiunea generală a reformei agrare, au refuzat însă chiar şi această modalitate, şi au declarat că statul nu îşi exercită dreptul de preempţiune în această afacere, deoarece nu-l interesează chestia.

Localnicii s'au adresat atunci justiţiei, plângându-se de tratamentul vitreg ce li l-au aplicat autorităţile competente şi de abuzul ce s'a pus în exercitarea acestui drept, al preempţiunei, consacrat de legiuitor tocmai în vederea desăvârşirii reformei agrare şi mai ales ridicării păturei ţărăneşti, iar nu pentru prelungirea nedreptăţii istorice ce s'a făcut acestei categorii de fii ai ţării prin lăsarea lor fără ogor.

Procesul întârzie de 18 ani — de optsprezece ani! — pe condicile instanţelor.

In cele din urmă însă, a ajuns în faţa Curţii de apel s. I din Bucureşti şi a fost judecat.

Curtea, după îndelungate desbateri şi deliberări, a amânat pronunţarea pentru ieri (Miercuri', când, din nevoia unor reexaminări a actelor cauzei, pronunţarea s'a amânat, din nou, pe Miercurea viitoare.

Procesul Grosz-Cagero

Curtea de apel s. III, sub preşedinţia d-lui Sava Radovanu, a continuat Miercuri desbaterile în procesul Grosz-Cagero.

A pledat, toată şedinţa, d. av. Aurelian Bentoiu pentru Eugen Grosz, creiatorul întreprinderilor Cagero şi Blocul Importatorilor, şi principalul inculpat în cauză.

Curtea a acordat ultim termen, de desbateri, pe Sâmbătă.

Abuz de incredere

D. jude instructor Cernătescu lansat Miercuri mandat de arestare, pentru abuz de încredere, contra lui MAYER POPPER zis MARIUS (din str. Titus Constantinescu 11).

Inculpatul, comis voiajor în serviciul firmei „Negreanu" din str. Oituz 12, e învinuit că şi-a însuşit vre'o 600 mii lei din încasările ce făcuse pentru patronii săi.

Tribunalul a şi confirmat arestarea, astfel că prevenitul a fost încarcerat la Văcăreşti.

Diverse

D. Dumitru Casvan D'Ayol, din str. Regală nr. 20, ne roagă să arătăm, în temeiul certificatului nr. 425/939, al cab. 8 instrucţie trib. Ilfov, că nu este una şi aceiaş persoană cu Dumitru Câşvan (din str. Sărindar, localul „Frontul Victoriei") pus sub inculpare, recent, pentru abuz de incredere.

Îngrijiţi şi întăriţi-vă CĂILE RESPIRATORII CU O CUTIE DE PASTILE VALDA

DIRECŢIUNEA primei societăţi civile de credit funciar rural din Bucureşti

Se aduce la cunoştinţa d-lor acţionari că Adunarea Generală Ordinară a Societăţii se va ţine în ziua de Duminică 5 Martie 1939 orele 3 p. m. în localul Societăţii din Bucureşti Bulevardul Ioan I. C. Brătianu (fost strada Colţei) No. 27.

No. 88/1939.

Direcţiunea.
10125

BOLI VENERICE
Tratament dela 9—12 şi 2—7
Dr. TULIU BLANC
BULEVARDUL CAROL No. 58
spre Statuia Rosetti

O expoziţie

Aman-Grigorescu

Muzeul Toma Stelian a organizat, cu începere din luna Martie până la sfârşitul lunii Aprilie, o expoziţie cu tablourile de Aman şi Grigorescu aparţinând Eforiei spitalelor civile. In acelaş timp a mai organizat o expoziţie de litografii în culori de Bonnard şi Willard, 30 la număr, şi un pastel de Degas.

Ziarul Românizarea

In ultimul număr „Românizarea" cuprinde următoarele articole: Expoziţiile, mijloc real de propagandă de **Al. Bertea**; „Un an de progres social" de avocat **Vasile Cotigă**; „Colonie, colonizare" de col. **N. Petrescu**; „O provocare iudaică" de **C. Nicolau Stroeşti**; „Noi şi streinii dela noi" de prof. **D. Pârvu**; „Comemorarea lui T. Vladimirescu" de **Şt. Tătărescu**; „In jurul unei conferinţe" de col. **Eug. Adamovici**. Caleidoscop juridic de avocat **Aurel Creţu**; „Veneticii în literatura noastră" de **Ştef. Retezeanu**; „Corespondenţe din America" de **Const. Constantinescu**, fost magistrat; „Profesoarele la şcoalele secundare" de **Alexandru Petrescu**. „Românizarea" mai cuprinde ca de obicei, polemici, cronici, reportagii, etc.

Cheltuelile Statului pe Martie

Decretul intocmit de ministerul finanţelor

Pentru angajări, lichidări, ordonanţări şi plăţi de cheltueli pe luna Martie 1939, din bugetul general al statului pe exerciţiul 1938—1939, la capitolele cheltueli de materiale, cheltueli diverse şi diverse de personal, se repartizează pe departamente următoarele sume maxime:

Dela cheltueli ordinare, pe seama ministerului apărării naţionale lei 278.242.563; ministerului aerului şi marinei lei 150 milioane; ministerului finanţelor lei 167.658.300; ministerul educaţiei naţionale lei 85.751.000; ministerului cultelor şi artelor lei 10.000.000; ministerului internelor lei 87.716.573; ministerului lucrărilor publice şi comunicaţiilor lei 9.045.000; ministerului justiţiei lei 14.640.000; ministerului agriculturii şi domeniilor lei 26.330.000; ministerului economiei naţionale lei 18.857.000; ministerului afacerilor străine lei 8.500.000; ministerului muncii lei 2.700.000; ministerului sănătăţii şi asistenţei sociale lei 70.000.000 şi preşedinţia consiliului de miniştri lei 3.951.000 sau un total de lei 933.391.436.

Dela cheltueli extraordinare pe seama ministerului apărării naţionale lei 2.130.000; ministerului aerului şi marinei lei 7.550.000; ministerului finanţelor lei 8 mil. 538.000; ministerului educaţiei naţionale lei 1.151.000; ministerului internelor lei 638.000; ministerului lucrărilor publice şi comunicaţiilor lei 67.700; ministerului justiţiei lei 6.817.000; ministerului agriculturii şi domeniilor lei 6.755.000; ministerului economiei naţionale lei 1.431.000; ministerului afacerilor străine lei 123.000; ministerului sănătăţii şi asistenţei sociale lei 1.200.000 sau un total de lei 36 400.700.

Deci un total general de lei 969.792.136.

Ministerele sunt obligate ca, din sumele alocate mai sus la cheltueli ordinare, să angajeze, lichideze şi ordonanţeze cu precădere, cheltueli de hrană, furaje, combustibil, obligaţiuni contractuale de orice natură, chirii, lumină, apă, partea anuală de echipament şi cheltueli de instrucţie ale armatei pe luna Martie 1939.

In afară de sumele de mai sus, se mai repartizează *pentru regularizări:*

Dela cheltueli ordinare, pe seama ministerului apărării naţionale lei 25.000.000; ministerului educaţiei naţionale lei 1.500.000; ministerului internelor lei 70 mil.; ministerului agriculturii şi domeniilor lei 191.516.200 şi ministerului afacerilor străine lei 39.500.000.

Deci un total de lei 327.516.200.

Pentru *operaţiuni de ordine*, se repartizează următoarele sume:

Dela cheltueli ordinare, pe seama ministerului apărării naţionale lei 60.000.000 şi ministerului finanţelor lei 47.067.398 sau un total de lei 107.067.398.

Dela cheltueli extraordinare, pe seama ministerului finanţelor lei 20.300.000.

Dela partea III-a, pe seama ministerului finanţelor lei 100 mil.

Deci un total de lei 227.367.398.

Ministerul de finanţe este autorizat ca, peste sumele de cheltueli alocate prin acest decret, să ordonanţeze toate sumele necesare datoriei publice.

Se mai repartizează pentru plată în numerar de *creanţe din exerciţii închise*, următoarele sume maxime:

Ministerul apărării naţionale lei 334.614; ministerul educaţiei naţionale lei 391.275; ministerul internelor lei 88.143; ministerul economiei naţionale lei 750 sau un total de lei 814.782

Cotele alocate prin acest decret pentru lichidări de creanţe din exerciţii închise nu vor putea fi folosite decât pentru plata creanţelor înscrise în statele nominative ale exerciţiului respectiv, aprobate de către ministerul de finanţe. Angajările şi lichidările, în limita sumelor repartizate prin acest decret, se vor face în intervalul dela 1—25 Martie, iar ordonanţările dela 10—30 Martie 1939.

Munca de folos obştesc, anul trecut

Inspectoratul general al muncii de folos obştesc şi-a încheiat bilanţul activităţii celui de al doilea an de experienţă în aplicarea legii muncii de folos obştesc.

Majoritatea lucrărilor s'a făcut în comune şi sate sau în imediata lor apropiere.

Din cauza greutăţilor economice, durata concentrărilor n'a depăşit zece zile pentru tineretul rural şi 20 de zile pentru cei intelectuali şi din cauza aceasta nu s'au putut face lucrări de amploare mai mare.

S'au făcut lucrări în perimetre de îmbunătăţire şi în pepinierele statului, plantări de drumuri, îmbunătăţiri de păsunt împădurite, plantări de pueţi, plantări de terenuri râpoase, plantări în păduri, curăţiri de islazuri, semănări, desfundări de şanţuri, aşternut de pietriş, şosele noui, construiri de podeţe, indiguiri, construcţii de fântâni, etc.

In programul zilnic se ţineau şedinţe de instrucţie premilitară şi de educaţie morală.

La aceste munci de mare folos au luat parte premilitarii rurali, premilitarii şcolari şi universitari şi premilitarii intelectuali de pe lângă echipele regale.

Numai lucrările executate pentru ministerul agriculturii şi domeniilor sunt evaluate la 4.700.000 lei, iar cheltuelile întreţinerii premilitarilor concentraţi, au fost numai de 700.000 lei.

Efectivul a fost de 177 ofiţeri activi, 2247 ofiţeri de rezervă, 3010 instructori, 15.257 premilitari universitari, 218.416 premilitari rurali şi centre M. F. O. 2100.

Lucrările s'au făcut în toate judeţele ţării, dând concurs benevol şi sătenii.

S'au construit 166 km. drumuri noui, s'au asanat bălţi 2532 ha., s'au construit 8 băi comunale, 4 abatoare comunale, 48 case, 3 biserici, 4 grajduri comunale, 22 cămine culturale, 10 poligoane de tragere, 11 stadioane, 2 case premilitare model şi numeroase alte lucrări de amenajare.

D. general de divizie în rezerzervă A. Alimănescu, inspectorul general al M. F. O., având largul sprijin al d-lor miniştri Voicu Niţescu, Ionescu-Sişeşti şi M. Ralea, a putut înfăptui programul de muncă trasat de M. S. Regele Carol II.

D. general Alimănescu, în concluziile raportului d-sale scrie că la munca de folos obştesc obligatorie până acum numai pentru tineretul premilitar, trebuie să participe în viitor şi străjerii în vârstă între 14—17 ani, elevii şcoalelor superioare şi inferioare de agricultură, pomicultură, silvicultură, viticultură, etc, spre a face practică şi să dea îndrumări. Această muncă trebuie apoi generalizată pentru întreaga populaţie rurală.

Instrucţia militară s'a făcut sub conducerea d-lui general M. Skeletti, secundat de d. locot.-col. Cantea.

CONFERINŢE

250 ani dela naşterea lui Montesquieu

In ciclul „Centenarii franceze", organizat de Universitatea liberă, prezidată de d-na Sabina Cantacuzino, d. Mihai Antonescu a vorbit despre Montesquieu, comemorând 250 de ani dela naşterea lui.

Evocând biografic viaţa lui Charles Louis de Secondat de la Brede baron de Montesquieu, conferenţiarul a fixat apoi climatul şi atmosfera operei sale, societatea franceză la sfârşitul domniei Regelui Soare.

Din această societate îşi trage Montesquieu isvoarele operii sale.

După „Lettres Persanes" şi „Temple de Guide", urmează „L'Esprit de Lois" care rămâne opera capitală a marelui prozator.

Lucrată 20 de ani, această operă este o sinteză de o metodă discutabilă, dar de o forţă neegalată.

Şcoalele filozofiei sociale experimentale, şcoala istorică în politică şi în drept, pozitivismul lui Auguste Comte, sociologia şi biosociologia îşi găsesc începutul în această operă care dispreţuieşte vremea.

Duşman neimpăcat al tiraniei monarhice sau democratice, el exercita asupra secolului al XIX-lea o mare influenţă, alături de Voltaire, Diderot şi Rousseau, deşi echilibrat şi măsurat — ca întreaga sa operă — el a fost ziditorul Statului natural al evoluţiei, ci nu al revoluţiei.

Astfel, literat şi istoric, pedagog şi savant, Charles Montesquieu rămâne fondatorul ştiinţei Statului şi a metodei comparate.

„Realizări româneşti în industria pielăriei şi a încălţămintei"

In prezenţa d-lui subsecretar de stat Mihail Şerban şi a unui numeros şi select auditoriu, s'a ţinut Miercuri d. a., în sala „G. Ţiţeica", dela sediul centralei Caselor naţionale, a patra conferinţă din ciclul „Munca şi creaţia românească".

A vorbit d. D. Mociorniţa despre „Realizări româneşti în industria pielăriei şi a încălţămintei".

Conferenţiarul începe prin a arăta cari au fost începuturile industriei de pielărie în ţara noastră. Enumără modurile de fabricare a pielei şi relevă superioritatea produselor româneşti faţă de produsele similare din alte ţări. Numai cantitativ această producţie este inferioară cerinţelor şi asta din cauză că deşi România este o ţară agricolă totuşi are un număr foarte mic de animale domestice care ne dau pielea.

Arta şi artiştii români la Paris

Cotidianele pariziene relevă succesul obţinut de expoziţia tânărului pictor român George Năsturel, la „Galerie Contimporaine", arătând că d. Georges Huisman directorul general al Artelor Frumoase din Franţa vizitând expoziţia împreună cu d. Andre Dezarrois, conservatorul muzeului „Du Jeu de Paume" au reţinut pentru muzeu pânza „Vue de Balcic", care s'a bucurat de un mare succes.

Expoziţia tânărului artist român, — căruia guvernul francez i-a acordat şi reînoit în mod excepţional o bursă de studii, — dă prilej apreciatului om de litere şi decan al criticilor de artă din capitala Franţei, d-lui Louis Vauxcelles, să semneze un judicios articol asupra picturei şi pictorilor noştri consacraţi în Franţa.

Partea finală a studiului său, Louis Vauxcelles o consacră expoziţiei lui George Năsturel, demn „cadet" al înaintaşilor avocaţi şi în lucrările căruia relevă fermitatea şi supleţea desemnului, afirmând despre „schiţările" din Paris, care dovedesc cultul pictorului pentru vechile şi pitoreştile cartiere, că sunt „adevărate portrete ale străzilor şi caselor". Vauxcelles admiră în lucrările expuse nu numai simţul veridic, ci mai ales preocuparea atât de constîncioasă a formei şi resurselor de colorit, ceeace duce pe artist la acorduri rare şi fine, mai totdeauna de o energie intensă. Ca peisagist de oraşe, Năsturel este pe deplin personal.

Vauxcelles închee „se petrece cu pânzele pictate acelaş fenomen ca şi cu poemele sau simfoniile. Technica cinstită joacă totdeauna un mare şi primordial rol, adeverind spusa lui La Bruyere, că operile bune trec singure în eternitate".

G. L.

Şezătorile „UNIVERSULUI LITERAR" în Ardeal

In ziua de 5 Martie, la ora 4 d. a., revista „Universul Literar" va da o şezătoare la Cluj, pe scena teatrului Naţional.

Şezătoarea va începe cu un cuvânt introductiv rostit de domnul profesor Victor Papilian, preşedintele „Asociaţiei scriitorilor români ardeleni".

Va urma conferinţa despre „Literatura şi scriitorii tineri" a d-lui Vladimir Streinu.

Vor citi apoi din operele lor, scriitorii: Victor Popescu, Constantin Fântâneru, A. Negură, Ştefan Baciu, Traian Lalescu, George Acsinteanu, Leonard Divarius, Virgil Carianopol, Paul Constant, V. Copilu-Cheatră, M. G. Samarineanu şi Radu A. Steresc u.

Intrarea: Loja I — 150 lei; II-a — 100 lei şi bilete cu 30, 20, 10 lei.

In după amiaza zilei de 4 Martie, „Universul Literar" va ţine o şedinţă literară la Gherla, iar în dimineaţa zilei de 5 Martie, la Dej.